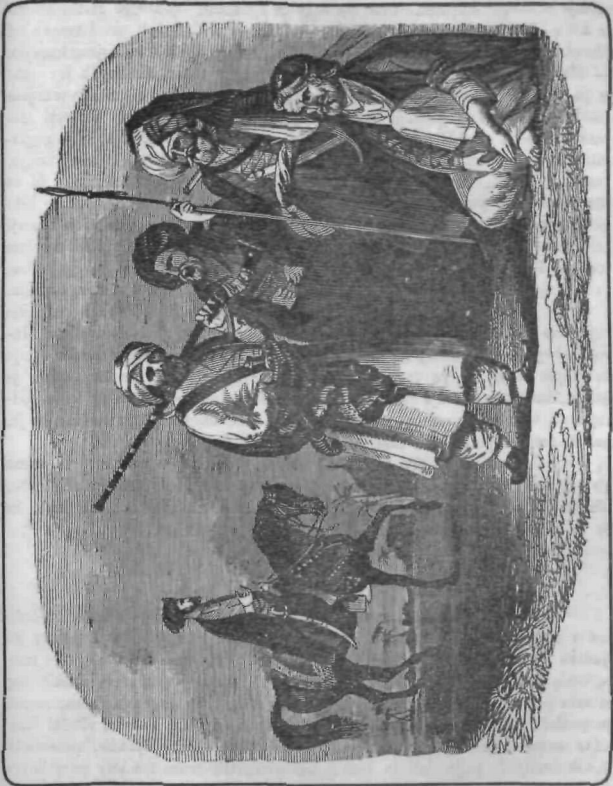

Marokani.

Otroci! vzemite zemljevid od Afrike v roke in naši bodete v severozapadnem kraji te zemlje veliko samostalno cesarstvo, ki se Marokansko imenuje. Meje tej velikej državi so: na severu jo obliva srednje morje, na jugu jo obdaja peščena puščava Sahara; na vzhodu mejí ob Algerijo, a na zapadu jo

obliva atlansko morje. Gora Atlant delí marokansko državo na dva dela: v severni in južni del; v prvem ima svoje najvišje vrhove, ki merijo do 3570 metrov nad morjem. Rek ima marokanska država mnogo; največja reka je Mulvija. Podnebje je toplo, vendar ne preveč vroče, ker iznad atlanskega

morja hlapé jugozahodni vetrovi ter sapo hladé. — Marokani so namešan narod iz Berberov in Arabcev; poslednji živé večinoma po mestih in se samo po jeziku ločijo od Berberov. Oboji so vere mohamedanske. Največje mesto v marokanskem cesarstvu je Maroko, ki leži v prelepej, olja in dateljnov prebogatej ravnini. Mesto ima mnogo lepih poslopij in šteje do 50.000 prebivalcev. Obdano je s srednjeveškim zidovjem, s katerega molé stolpi in mošeje z zlatimi kuplami. Ulice so ozke in umazane. — Drugo glavno mesto je Fas (Fez), ki šteje okoli 150.000 prebivalcev in leži bolj proti severu od Maroka. To mesto ima 100 mošej, veliko obrtnijo in zeló razširjeno kupéjjo. — Marokani so sploh surovi in neomikani ljudjé. Sama lenoba jih je; zato je pa posebno poljedelstvo zeló zanemarjeno in Marokanom po vaseh in manjših mestih prebivajočim treba je večkrat najhujšo lakoto prestajati. Pridelki zeló zanemarnenega zemljišča so: pšenica, ječmen, turšica, riž in sirek, ki je poglavitna hrana ubožnih ljudi. Dalje se tudi še prideluje sočivje, cukrovo trstje, bombaž, tobak, konoplje, dateljni, južno ovočje in različni les. Ako bi se Marokani bolje poprijeli poljedestva, lahko bi prav dobro izhajali in ne bilo bi jim treba pomanjkanja trpeti, ker je zemlja posebno proti atlanski morji zeló rodovitna. Živinoreja pri Marokanih stoji nekoliko bolje ter daje posebno izvrstne konje, ki niso nič slabejši od Arabskih. Redijo tudi govejo živino, ovce, osle, koze, velblode in košeniljko. — Dežela je bogata raznih kopanin, a vendar je rudarstvo popolnem zanemarjeno, kakor povsod, koder se ljudje bojé dela in samo lenobo prodajejo. Baker so užé Rimljani dobivali iz Marokanskega. — V obrtniji je najbolj razširjeno usnjarstvo; marokansko usnije in safijan znana sta po vsem svetu. — Cerkvni poglavar pri Marokanih je sultan, kateremu morajo podložniki vsacega leta desetino svojih pridelkov odrajtovati v ta blagi namen, da se porazdelj med ubožce; a ravno narobe je, sultan namreč porabi vse zase.

Po Marokanskem živi tudi okoli 100.000 židov, ki so raztreseni ne samo po večjih krajih, nego naseljeni so tudi po gori Atlantu in zelenicah Tafiletu, Tuatu in Drái. Evropljanskih kristjanov živí na Merokanskem jako malo in še to le v morskih pristaniščih.

I. T.

O vitezih.

Vitezstvo se je rodilo v zapadnej Evropi in njegovi početki se zasledé užé v 10. stoletji po rojstvu Kristovem. Takrat še nij bilo takih postav za ljudsko varnost, kakoršne imamo zdaj, in le debela pest močnejšega je razsojevala pravico. Kdor je kako krivico trpel, moral je sam sebe braniti ter si sam priboriti pravico, in če je bil slabejši od svojega nasprotnika, moral je podleči, da si je imel pravo. Tu se ustanovi nagloma posebni vitežki stan v ta namen, da bi branil slabe in neoborožene ljudi. Vladike, posestniki širnih zemljišč, poljá, lok in lesov, jeli so staviti trdne gradove po vrhovih na nepristopnih mestih, obdávši je z globocimi prekopi, čez katere se je moglo le preko visečega mosta priti do grajskih vrat. Večkrat je bil še ta jedini most po noči kvišku vzdignjen. Grad je imel vselej vsaj po jeden visok, navadno okrogel stolp, v katerem so bili globoko pod zemljo v groznih temnicah nesrečni jetniki. Za teh časov so tudi prebivalci bližnjih vasi postali vitezovi